

SFS 2007:491

Utkom från trycket
den 18 juni 2007
Omtryck

Förordning om ändring i förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor;

utfärdad den 7 juni 2007.

Regeringen föreskriver¹ i fråga om förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor

dels att 2–17, 19, 20 och 23–26 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i förordningen skall införas elva nya paragrafer, 2 a, 3 a, 7 a, 8 a och 8 b, 12 a–12 c och 15 a–15 c §§, samt närmast före 15 c § en ny rubrik av följande lydelse.

Förordningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna förordning träder i kraft.

Undersökningsmyndighet m.m.

1 § Undersökningar av olyckor eller olyckstillbud enligt 2 § lagen (1990:712) om undersökning av olyckor görs av Statens haverikommission.

2 § Statens haverikommission får, om inte annat är särskilt föreskrivet, överlåta åt någon annan att göra en undersökning. Överlåtelsen får avse en enskild olycka eller ett enskilt tillbud eller en viss typ av olyckor eller tillbud.

En undersökning får dock inte överlåtas, om det skulle rubba tilltron till undersökningens objektivitet att den inte görs av Statens haverikommission eller om det i övrigt finns särskilda skäl till att undersökningen görs av Haverikommissionen. *Förordning (2007:491)*.

2 a § Statens haverikommission får inte överlåta åt någon annan att göra undersökningar av järnvägsolyckor eller tillbud till sådana olyckor. *Förordning (2007:491)*.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/49/EG av den 29 april 2004 om säkerhet på gemenskapens järnvägar och om ändring av rådets direktiv 95/18/EG om tillstånd för järnvägsföretag och direktiv 2001/14/EG om tilldelning av infrastrukturkapacitet, uttag av avgifter för utnyttjande av järnvägsinfrastruktur och utfärdande av säkerhetsintyg (järnvägssäkerhetsdirektivet), (EUT L 164, 30.4.2004, s. 44 (Celex 32004L0049, rättad version i EUT L 220, 21.6.2004, s. 16, Celex 32004L0049R(01))).

3 §² Olyckor eller tillbud som inte är av den art som anges i 2 § lagen (1990:712) om undersökning av olyckor skall ändå undersökas enligt lagen, om det är påkallat från säkerhetssynpunkt att undersökningen görs.

Undersökningen görs av

1. Luftfartsstyrelsen, när det gäller olyckor och tillbud som berör annan luftfart än militär luftfart,

2. Sjöfartsverket, när det gäller olyckor och tillbud som berör annan sjöfart än militär sjöfart,

3. Försvarsmakten, när det gäller olyckor och tillbud som berör den militära luft- eller sjöfarten,

4. Statens haverikommission, när det gäller olyckor och tillbud som inte berör luftfarten eller sjöfarten.

Statens haverikommission har rätt att undersöka olyckor och tillbud som avses i andra stycket 1–3, om det finns särskilda skäl. *Förordning (2007:491)*.

3 a § När Statens haverikommission skall avgöra om ett tillbud till en järnvägsolycka enligt 2 § andra stycket lagen (1990:712) om undersökning av olyckor eller en olycka eller ett tillbud enligt 3 § andra stycket 4 denna förordning som berör spårtrafiken skall undersökas skall, utöver det som anges i dessa paragrafer, följande beaktas:

1. olyckans eller tillbudets omfattning,

2. om olyckan eller tillbudet utgör en del av en serie olyckor eller tillbud av betydelse för systemet som helhet,

3. olyckans eller tillbudets inverkan på järnvägssäkerhet inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och Schweiz, samt

4. framställningar från infrastrukturförvaltare (spårinnehavare), järnvägsföretag, Järnvägsstyrelsen eller från någon annan stat inom EES eller Schweiz. *Förordning (2007:491)*.

4 §³ En myndighet som anges i 3 § andra stycket 1, 2 eller 3 får överlåta åt någon annan att göra undersökningen. *Förordning (2007:491)*.

5 §⁴ Vad som sägs i denna förordning om tillsynsmyndighet avser de myndigheter som anges i 3 § andra stycket 1–3 samt Järnvägsstyrelsen i fråga om olyckor eller tillbud som berör spårtrafiken.

Om en överlåtelse har skett enligt 2 § till en myndighet eller om undersökningen görs av en myndighet enligt 3 § andra stycket 1–3 eller 4 §, gäller bestämmelserna i 6–8, 10, 11, 13–15 och 17–19 §§ i tillämpliga delar. *Förordning (2007:491)*.

Tillsynsmyndighetens medverkan

6 § Försvarsmakten, Sjöfartsverket och Luftfartsstyrelsen skall ställa experter till Statens haverikommissionens förfogande för undersökningar av olyckor eller tillbud som berör myndigheternas ansvarsområde, om detta

² Senaste lydelse 2004:1118.

³ Senaste lydelse 1994:180.

⁴ Senaste lydelse 1994:180.

inte äventyrar myndigheternas möjlighet att fullgöra andra angelägna uppgifter.

Tillsynsmyndigheterna och Statens räddningsverk har rätt till insyn i Haverikommissionens undersökningar, om undersökningen berör dessa myndigheters ansvarsområde. *Förordning (2007:491)*.

Underrättelser om undersökningen m.m.

7 § Statens haverikommission skall, i den mån det är praktiskt möjligt, se till att en underrättelse om undersökningen snarast sänds till dem vars rätt kan vara beroende av undersökningen. I första hand skall underrättelser sändas till

1. den som har blivit skadad genom olyckan,
2. någon efterlevande till den som har avlidit genom olyckan,
3. i fråga om luftfarts- eller sjöolycka, tredje man vars egendom har skadats genom olyckan samt luftfartygets eller fartygets ägare, innehavare och försäkringsgivare,
4. i fråga om järnvägsolycka, tredje man vars egendom har skadats genom olyckan, spårfordonets eller spåranläggningens ägare, innehavare, försäkringsgivare och tillverkare, den kommunala organisationen för räddningstjänst samt företrädare för personal och användare,
5. i fråga om andra allvarliga olyckor, ägaren eller innehavaren av sådan egendom som har skadats genom olyckan.

Har olyckan medfört omfattande skador i miljön, skall länsstyrelsen underrättas.

Den som skall underrättas om undersökningen skall snarast möjligt få meddelande om när han eller hon första gången får närvara vid undersökningen. *Förordning (2007:491)*.

7 a § I fråga om järnvägsolyckor skall den som enligt 7 § har rätt att få en underrättelse om undersökningen också regelbundet få information om hur denna framskrider samt, så långt det är praktiskt möjligt, ges tillfälle att lägga fram sina synpunkter. *Förordning (2007:491)*.

8 §⁵ I fråga om underrättelser till utländska myndigheter och internationella organisationer om undersökning av en olycka eller ett tillbud som berör ett luftfartyg samt sådana myndigheters och organisationers medverkan vid undersökningarna skall Statens haverikommission beakta 15 § samt sådana bestämmelser i 1944 års Chicagokonvention om den civila luftfarten som är bindande för Sverige och, om det inte strider mot lag eller är olämpligt på annat sätt, även andra bestämmelser i konventionen.

Om en olycka eller ett tillbud som berör ett fartyg skall undersökas enligt lagen (1990:712) om undersökning av olyckor, skall Statens haverikommission i fråga om samarbete med utländska myndigheter beakta den av Internationella sjöfartsorganisationen den 27 november 1997 antagna resolutionen A.849(20) (koden för utredning av sjöolyckor), om det inte strider mot lag eller är olämpligt på annat sätt. *Förordning (2007:491)*.

⁵ Senaste lydelse 2001:879.

8 a § Statens haverikommission skall inom en vecka från det att ett beslut fattats om att inleda en undersökning av en järnvägsolycka eller ett tillbud till en sådan olycka, meddela Europeiska järnvägsbyrån att en undersökning har inletts. Underrättelsen skall innefatta uppgifter om datum, tid och plats för olyckan eller tillbudet samt om vilken typ av olycka eller tillbud det är fråga om och dess följder i fråga om dödsfall, personskador och materiella skador. *Förordning (2007:491)*.

8 b § Statens haverikommission får vid undersökning av järnvägsolyckor och tillbud till sådana olyckor, om det bedöms nödvändigt, be om stöd från motsvarande myndigheter i andra stater inom EES eller Schweiz eller från Europeiska järnvägsbyrån i fråga om sakkunskaper, inspektioner, analyser eller utvärderingar.

Haverikommissionen skall med de myndigheter som avses i första stycket utbyta åsikter och erfarenheter i syfte att utveckla gemensamma undersökningsmetoder och utarbeta gemensamma principer för uppföljning av säkerhetsrekommendationer. *Förordning (2007:491)*.

Förberedande åtgärder

9 § I fråga om olyckor och tillbud som berör luftfarten, sjöfarten eller spårtrafiken får åtgärder som avses i 8 § andra stycket lagen (1990:712) om undersökning av olyckor, vidtas, förutom av polismyndigheten, av tillsynsmyndigheten. *Förordning (2007:491)*.

Ersättning vid förhör

10 § I fråga om rätt till ersättning av allmänna medel för den som har hörts inför Statens haverikommission gäller kungörelsen (1969:590) om ersättning vid förundersökning i brottmål. Föreskrifterna om undersökningsledaren gäller dock i stället Haverikommissionen. *Förordning (2007:491)*.

Utlandsmyndigheters medverkan

11 § Statens haverikommission får begära att Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) lämnar hjälp med att skaffa upplysningar som är av betydelse för en undersökning enligt lagen (1990:712) om undersökning av olyckor.

Redogörelse för uppgifter som har inhämtats från personer som vistas utomlands och för andra åtgärder som har vidtagits med anledning av Haverikommissionens begäran skall snarast tillställas denna. *Förordning (2007:491)*.

Undersökningar utomlands

12 §⁶ Om det uppkommer fråga om att en svensk myndighet skall göra eller delta i en undersökning av en luftfartsolycka i en främmande stat, skall Statens haverikommission representera Sverige vid undersökningen. Haveri-

⁶ Senaste lydelse 2004:1118.

kommissionen skall efter samråd med Luftfartsstyrelsen tillkalla de personer som för Haverikommissionens räkning skall medverka i undersökningen.

Haverikommissionen skall snarast underrätta Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) om sin medverkan i en undersökning som avses i första stycket. *Förordning (2007:491)*.

12 a § Om det vid internationell spårtrafik har inträffat en olycka eller ett tillbud på eller nära den svenska gränsen och Statens haverikommission enligt 4 § tredje stycket lagen (1990:712) om undersökning av olyckor kommer överens med motsvarande myndighet i den andra berörda staten om att Haverikommissionen skall göra undersökningen, skall den andra myndigheten erbjudas att delta och ha rätt att ta del av alla resultat.

Om ett järnvägsföretag som är etablerat i Sverige och har tillstånd att utföra trafik här är inblandat i en järnvägsolycka eller ett tillbud till en sådan olycka i en annan stat inom EES eller i Schweiz får, om erbjudande om det lämnas från den staten, Haverikommissionen delta i undersökningen av det inträffade.

Haverikommissionen avgör om det finns skäl att delta i en undersökning enligt andra stycket. *Förordning (2007:491)*.

12 b § Det organ som ansvarar för undersökningar av järnvägsolyckor och tillbud till sådana olyckor i en annan stat inom EES eller i Schweiz skall erbjudas att delta i en undersökning här i Sverige om ett järnvägsföretag som är etablerat och har tillstånd att utföra trafik i den främmande staten är inblandat i olyckan eller tillbudet. *Förordning (2007:491)*.

12 c § Haverikommissionen skall snarast underrätta Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) om sin medverkan i en undersökning av en järnvägsolycka i utlandet samt i de fall en utländsk myndighet utför eller deltar i en sådan undersökning på svenskt territorium. *Förordning (2007:491)*.

Rapport om undersökningen

13 §⁷ Statens haverikommission skall slutföra undersökningen snarast möjligt, och om möjligt inom tolv månader från dagen för olyckan eller tillbudet, samt upprätta en rapport med redogörelse för undersökningen och utlåtande i de avseenden som anges i 6 § lagen (1990:712) om undersökning av olyckor.

I rapporter som tas fram med anledning av tillbud skall inblandade personers namn inte anges.

En rapport om en järnvägsolycka eller ett tillbud till en sådan olycka skall utformas på ett sätt som lämpar sig för olyckans eller tillbudets typ och omfattning och för resultatets betydelse samt, i så stor utsträckning som möjligt, struktureras i enlighet med vad som fastställs i bilaga V till Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/49/EG av den 29 april 2004 om säkerhet på gemenskapens järnvägar och om ändring av rådets direktiv 95/18/EG om tillstånd för järnvägsföretag och direktiv 2001/14/EG om tilldelning av infrastrukturkapacitet, uttag av avgifter för utnyttjande av järnvägsinfrastruktur

⁷ Senaste lydelse 1996:642.

och utfärdande av säkerhetsintyg (järnvägssäkerhetsdirektivet)⁸. Rapporten skall, i tillämpliga fall, innehålla säkerhetsrekommendationer som skall riktas till tillsynsmyndigheten och, om det behövs, till andra organ eller myndigheter eller till en annan stat inom EES eller till Schweiz. Tillsynsmyndigheten och den som enligt 7 § skall underrättas om inträffad järnvägsolycka, skall ges möjlighet att yttra sig över informationen i utkastet till rapport. *Förordning (2007:491)*.

14 §⁹ Statens haverikommission skall lämna rapport till tillsynsmyndigheten eller, i andra fall än som avses i 3 § andra stycket 1–3, den myndighet vars ansvarsområde olyckan eller tillbudet berör.

En rapport om en olycka eller ett tillbud som berör militär luft- eller sjöfart skall lämnas även till tillsynsmyndigheten för motsvarande civila verksamhet. *Förordning (2007:491)*.

15 §¹⁰ Om det inte strider mot lag, skall en kopia av rapporten sändas till de myndigheter och organisationer som med stöd av 8 § första stycket har getts tillfälle att närvara vid undersökningen, samt till Europeiska gemenskapernas kommission. Skulle översändandet av en sådan kopia strida mot lag skall i stället ytterligare en rapport tas fram utan de uppgifter som inte får översändas och sändas till Europeiska gemenskapernas kommission.

Om undersökningen avser en olycka eller ett tillbud som berör ett danskt, finskt eller norskt fartyg eller luftfartyg, skall en kopia av rapporten sändas till säkerhetsmyndigheten i den andra staten.

Om undersökningen avser en olycka eller ett tillbud som berör ett fartyg som är registrerat i en annan stat än som anges i andra stycket och om undersökningen har begärts av en myndighet i den andra staten, skall rapporten överlämnas till den myndigheten genom Regeringskansliets (Utrikesdepartementets) försorg. *Förordning (2007:491)*.

15 a § Om undersökningen avser en olycka eller ett tillbud som berör spårtrafiken skall rapporten med säkerhetsrekommendationer utöver vad som anges i 14 § sändas till den som enligt 7 § har underrättats om olyckan eller tillbudet samt Europeiska järnvägsbyrån och berörda organ och parter i andra länder inom EES eller i Schweiz. Skulle översändandet av en sådan kopia strida mot lag skall i stället ytterligare en rapport tas fram utan de uppgifter som inte får översändas. *Förordning (2007:491)*.

15 b § Myndigheter, till vilka säkerhetsrekommendationer enligt 13 § tredje stycket riktas, skall rapportera tillbaka till Statens haverikommission om vilka åtgärder som vidtagits eller planerats till följd av rekommendationerna.

Haverikommissionens rapport med säkerhetsrekommendationen skall innehålla uppgift om den återrapporteringsskyldighet som gäller enligt första stycket. *Förordning (2007:491)*.

⁸ EUT L 164, 30.4.2004, s. 44 (Celex 32004L0049, rättad version i EUT L 220, 21.6.2004, s. 16, Celex 32004L0049R(01)).

⁹ Senaste lydelse 1994:180.

¹⁰ Senaste lydelse 1996:642.

15 c § Statens haverikommission skall årligen, senast den 30 september, offentliggöra en årsrapport från föregående kalenderår om olyckor och tillbud som berör spårtrafiken. Rapporten skall innehålla uppgifter om genomförda undersökningar, utfärdade säkerhetsrekommendationer och åtgärder som vidtagits med anledning av tidigare utfärdade rekommendationer. *Förordning (2007:491).*

Rapportering till internationella organisationer

16 §¹¹ Luftfartsstyrelsen fullgör den rapporteringsskyldighet gentemot Internationella civila luftfartsorganisationen som följer av bilaga 13 till Chikagokonventionen.

Sjöfartsverket fullgör den rapporteringsskyldighet gentemot Internationella sjöfartsorganisationen som följer av bestämmelser om undersökning av olyckor i internationella överenskommelser som har biträtts av Sverige. *Förordning (2007:491).*

Förslag till åtgärder

17 §¹² Om det behövs för att undvika liknande händelser som den undersökningen avser eller för att begränsa effekten av sådana olyckor eller tillbud, skall Statens haverikommission, innan undersökningen avslutas och rapporten är färdig, göra en anmälan till den myndighet som avses i 14 § första stycket. Uppgift om en sådan anmälan skall tas in i rapporten.

Om Haverikommissionen i en sådan rapport eller anmälan föreslår att åtgärder vidtas för att undvika liknande olyckor eller tillbud som den undersökningen avser eller för att begränsa effekten av sådana olyckor eller tillbud, skall myndigheten underrätta Haverikommissionen om sin inställning till de föreslagna åtgärderna.

En säkerhetsrekommendation skall utformas på sådant sätt att den inte ger upphov till en förmodan om skuld eller ansvar i samband med en olycka eller tillbud. *Förordning (2007:491).*

Återupptagande av undersökningen

18 § En undersökning som har avslutats får återupptas, om det kommer fram nya omständigheter som kan antas ha betydelse för utredningsresultatet.

Rapporten från den återupptagna undersökningen kan begränsas till en redogörelse för vad som har kommit fram efter den första undersökningen och till de ändringar som detta innebär i fråga om ett tidigare utlåtande.

¹¹ Senaste lydelse 2004:1118.

¹² Senaste lydelse 1996:642.

19 §¹³ Om en undersökning enligt lagen (1990:712) om undersökning av olyckor skall ske i fråga om en olycka eller ett tillbud som berör ett utländskt fartyg, får Statens haverikommission begära att Sjöfartsverket och Tullverket på den plats där fartyget befinner sig inte före undersökningens slut vidtar någon åtgärd som främjar fartygets avgång. *Förordning (2007:491)*.

Rapportering om inträffade olyckor m.m.

20 §¹⁴ Rapportering enligt 5 kap. 8 § första eller andra stycket luftfartslagen (1957:297) eller enligt 6 kap. 14 § första eller andra stycket sjölagen (1994:1009) skall omedelbart göras till tillsynsmyndigheten. Detsamma gäller för verksamhetsutövare i fråga om olyckor och tillbud som avses i 2 § första stycket 3 lagen (1990:712) om undersökning av olyckor vid drift av järnväg, tunnelbana eller spårväg. En muntlig rapport skall så snart som möjligt följas av en skriftlig rapport.

En befälhavare på ett svenskt luftfartyg, handelsfartyg, fiskesfartyg eller statsfartyg och den som driver verksamhet på järnväg, tunnelbana eller spårväg skall på begäran av tillsynsmyndigheten rapportera även i andra fall än som avses i första stycket, om en olycka eller ett tillbud har inträffat eller kan antas ha inträffat som kan vara av betydelse för flygsäkerheten, sjösäkerheten eller säkerheten i spårtrafik.

Närmare föreskrifter om rapportering enligt första eller andra stycket får meddelas av tillsynsmyndigheten efter samråd med Statens haverikommission. *Förordning (2007:491)*.

Underrättelser om inträffade olyckor m.m.

21 § Om en polismyndighet får kännedom om att det har inträffat en olycka som anges i 2 § första stycket lagen (1990:712) om undersökning av olyckor, skall myndigheten omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten eller, i fall som avses i 2 § första stycket 4 samma lag, Statens haverikommission.

Om en polismyndighet får kännedom om att en olycka med ett fritidsfartyg har inträffat, skall myndigheten omedelbart underrätta Sjöfartsverket, om olyckan har medfört att någon har avlidit eller fått svår kroppsskada.

Vad som sägs i första och andra styckena om polismyndighet gäller i fråga om fartygsolyckor även Tullverket och Kustbevakningen. *Förordning (1999:509)*.

22 § Inträffar det vid användningen av ett svenskt militärt luftfartyg inom en annan stats område en olycka eller ett tillbud som avses i 21 § första stycket, skall Försvarsmakten genast underrätta chefen för Försvarsdepartementet. *Förordning (1994:180)*.

23 § Inträffar det vid användningen av ett svenskt fartyg utomlands en olycka eller ett tillbud som avses i 21 § första stycket, skall lönad svensk ut-

¹³ Senaste lydelse 1999:509.

¹⁴ Senaste lydelse 1995:177.

landsmyndighet så snart den fått kännedom om det inträffade underrätta tillsynsmyndigheten.

Om ett fartyg som hör hemma i en främmande stat har förlist, strandat eller annars förolyckats inom svenskt sjöterritorium, skall Sjöfartsverket utan dröjsmål underrätta det konsulat för den främmande staten som är närmast olycksplatsen. Finns det inte något konsulat för den främmande staten i Sverige, skall dess beskickning i stället underrättas. *Förordning (2007:491)*.

24 § Om det har inträffat en olycka eller ett tillbud som avses i 2 § första stycket 1–3 lagen (1990:712) om undersökning av olyckor, skall tillsynsmyndigheten förvissa sig om att det inträffade är känt för polismyndigheten. Tillsynsmyndigheten skall också se till att polismyndigheten får kännedom om vem som undersöker olyckan eller tillbudet. *Förordning (2007:491)*.

25 § Tillsynsmyndigheten skall genast underrätta Statens haverikommission om olyckor och tillbud som avses i 24 §. Myndigheten skall också, om Haverikommissionen bestämmer det, underrätta Haverikommissionen om andra olyckor och tillbud som kan antas vara av betydelse för flygsäkerheten, sjösäkerheten eller säkerheten i spårtrafik. *Förordning (2007:491)*.

26 § Kommunerna skall inom ramen för den kommunala räddningstjänsten, i den utsträckning och på det sätt Statens haverikommission bestämmer, underrätta Haverikommissionen om olyckor och tillbud som skall undersökas enligt lagen (1990:712) om undersökning av olyckor. *Förordning (2007:491)*.

Ansvar

27 § Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot 20 § första eller andra stycket eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 20 § tredje stycket döms till böter. I ringa fall skall dock inte dömas till straff.

Denna förordning¹⁵ träder i kraft den 1 juli 1990, då kungörelsen (1966:436) om undersökning av militära luftfartsolyckor skall upphöra att gälla.

1. Denna förordning¹⁶ träder i kraft den 1 juli 2007.

2. I fråga om händelser som har inträffat före ikraftträdandet gäller äldre föreskrifter.

På regeringens vägnar

MAUD OLOFSSON

Lennart Renbjer
(Näringsdepartementet)

¹⁵ 1990:717.

¹⁶ 2007:491.

